

## Raadsinformatiebrief

---



### Onderwerp

Raadsinformatiebrief update Wet inburgering 2021

### Datum

16 november 2021

---

Geachte leden van de gemeenteraad,

Met deze Raadsinformatiebrief willen wij u informeren over de actuele stand van zaken met betrekking tot de invoering van de Wet Inburgering 2021 die vanaf 1 januari 2022 ingaat<sup>1</sup>.

### **Vanaf 1 januari 2022 voeren gemeenten de regie op het inburgeringstraject**

Met ingang van 1 januari 2022 treedt de Wet Inburgering 2021 in werking. Iedereen die vanaf 1 januari 2022 in Nederland een verblijfsstatus krijgt valt onder deze nieuwe wet. Mensen die hun verblijfsstatus ontvangen voor het eind van dit jaar vallen nog onder de huidige Wet Inburgering (2013).

Het doel van de nieuwe wet is dat alle inburgeraars snel en volwaardig meedoen in de Nederlandse maatschappij. Ten opzichte van de oude wet zijn er een aantal belangrijke wijzigingen:

1. Gemeenten voeren de regie over het inburgeringstraject
2. Iedereen krijgt een inburgering op maat. Dit gebeurt aan de hand van een brede intake. En het maken van een persoonlijk Plan Inburgering en Participatie (verder: PIP) door de gemeente.
3. Er worden drie routes ingericht, zodat iedereen kan inburgeren:
  - o De onderwijsroute; gericht op het zo snel mogelijk behalen van een schooldiploma.
  - o De B1 route; gericht op het behalen van taalniveau B1 (eenvoudig Nederlands, de meeste mensen hebben minimaal dit taalniveau), in combinatie met (vrijwilligers)werk.
  - o De zelfredzaamheidsroute; een route voor inburgeringsplichtigen waarvoor route 1 en 2 niet haalbaar is.
4. Gemeenten begeleiden ook gezinsmigranten en overige migranten. Zij betalen hun inburgering altijd zelf. De gemeente neemt een brede intake af en stelt daarmee de te volgen leerroute vast. Ook kan zij adviseren over een mogelijk passende onderwijsinstelling.
5. Gemeenten ontzorgen statushouders gedurende 6 maanden. Zij dragen zorg voor het betalen van huur, gas, water, licht en zorgverzekering, vanuit de uitkering van de statushouder.

Naast de drie leerroutes zijn gemeenten verantwoordelijk om een aanbod vorm te geven op het gebied van Kennis van de Nederlandse Maatschappij (KNM), Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP) en het Participatieverklaringstraject (PVT).

---

<sup>1</sup> Begrippenlijst is achter de RIB als bijlage toegevoegd

## **De implementatie van de Wet Inburgering 2021 bereiden we gezamenlijk voor in de arbeidsmarktregio**

In de aanloop naar de vaststelling van de Wet Inburgering 2021 heeft verantwoordelijk minister Koolmees uitgesproken dat gemeenten op niveau van de arbeidsmarktregio's zoveel als mogelijk samen dienen te werken. Dit onder andere met het oog op effectiviteit en bundeling van expertise. De gemeenten blijven echter individueel verantwoordelijk voor de implementatie en uitvoering van de wet.

Binnen de arbeidsmarktregio Helmond-de Peel is een regionale projectorganisatie ingericht. Vanuit deze organisatie is de implementatie van de nieuwe Wet Inburgering 2021 regionaal voorbereid. Uitgangspunt hierbij is 'Lokaal wat kan, regionaal wat moet'.

### **Stand van zaken voorbereiding implementatie**

Binnen de nieuwe wet voeren gemeenten regie over het inburgeringstraject. Dit wordt praktisch uitgevoerd door een trajectregisseur Inburgering die in dienst is bij de gemeente. Voor de 5 Peelgemeenten (Asten, Someren, Gemert-Bakel, Laarbeek en Deurne) is één trajectregisseur aangesteld in dienst van gemeente Laarbeek. Aangezien alleen statushouders die na 1 januari 2022 aan de gemeente gekoppeld worden onder de nieuwe wet vallen, begint de trajectregisseur met een lage caseload. Deze bouwt zich gedurende het jaar steeds verder op, waardoor we met de functie trajectregisseur ook toegroeien naar een situatie waarin er 2 trajectregisseurs voor de 5 Peelgemeenten actief zullen zijn (verwachting loop van 2023).

Deze trajectregisseur voert de Brede intake uit en stelt een PIP op, waarin de inburgeringsroute beschreven wordt. De trajectregisseur volgt het inburgeringsproces en toetst op basis van voortgangsgesprekken of de inburgeraar op de juiste route zit en op schema is.

Voor de inrichting van het inburgeringsproces werken de gemeenten samen met verschillende uitvoeringsorganisaties, zoals de welzijnsorganisaties, onderwijsinstellingen en Senzer.

Met de welzijnsorganisaties maken we subsidieafspraken over de maatschappelijke begeleiding en het invullen van de participatie-uren in de zelfredzaamheidsroute. Senzer is de aangewezen partij voor de route naar werk in de B1-route en, als mogelijk, in de zelfredzaamheidsroute.

Voor het invullen van het taalaanbod in het kader van de inburgeringsroutes heeft een aanbesteding plaatsgevonden met als uitkomst dat het ROC ter AA het taalaanbod in de B1-route vorm geeft en Stavoor het taalaanbod in de zelfredzaamheidsroute.

De onderwijsroute wordt bovenregionaal vormgegeven. Gemeente Eindhoven is trekker hiervan. Hiervoor is gekozen omdat er te weinig instroom op deze route wordt verwacht om dit specifiek voor onze arbeidsmarktregio vorm te geven. Voor de Hbo- en WO-route worden inmiddels afspraken gemaakt met de Universiteit Tilburg en Fontys. Rondom de Mbo-route speelt momenteel nog een (landelijke) discussie over eisen en beschikbare middelen. Op basis van de uitkomst van deze discussie zullen verdere afspraken gemaakt worden over de

inrichting voor onze regio. Naar verwachting is hierover eind november 2021 meer duidelijkheid.

In het kader van de nieuwe wet worden de statushouders de eerste 6 maanden financieel ontzorgd. Het ontzorgen van de statushouders zal bestaan uit het betalen van de vaste lasten uit de uitkering door Senzer en het verzorgen van een budgetcursus door de welzijnsorganisaties. Zo is de statushouder na deze eerste 6 maanden ook daadwerkelijk in staat om zijn financiën goed te beheren.

### **Samenwerking is essentieel**

Het totale inburgeringsproces voor de betrokkene bestaat uit het aanbod van de uitvoeringsorganisaties gezamenlijk. Goede onderlinge afstemming en samenwerking is daarbij noodzakelijk en bepaalt het succes. Om die reden heeft half oktober een tweedaagse werkconferentie plaatsgevonden. Alle uitvoeringsorganisaties waren hierbij aanwezig. De (regionale) afspraken die in deze dagen zijn gemaakt worden vastgelegd in een regionaal 'Afsprakenboek'. Vanuit de opbrengst van de werkconferentie wordt nu de lokale implementatie verder voorbereid.

### **Voor de uitvoering van de nieuwe wet ontvangen we middelen vanuit het Rijk**

Er zijn verschillende geldstromen voor de uitvoering van de nieuwe wet. We ontvangen een Specifieke Uitkering (SPUK) voor de programmakosten van de leerroutes, de maatschappelijke begeleiding, het uitvoeren van de MAP, de PVT en de inzet van tolken. Daarnaast ontvangen we middelen voor de uitvoeringskosten van de gemeente zelf zoals de kosten voor de trajectregisseur, de ICT-kosten en communicatie.

Bij de regionale voorbereiding is uitgegaan van budgetneutrale uitvoering. De uitvoering moet dus plaatsvinden op basis van de beschikbaar gestelde middelen vanuit het Rijk. Om dit mogelijk te maken kijken we ook scherp naar reeds bestaande uitvoering en (subsidie)afspraken en hoe dit in te zetten is in kader van de nieuwe wet.

### **Er zijn een aantal kanttekeningen te benoemen bij de invoering van de nieuwe wet**

Er heeft een uitgebreide voorbereiding plaatsgevonden, waarbij we zoveel mogelijk gebruik gemaakt hebben van de bestaande kennis en expertise van de uitvoeringspartners. Pas bij de daadwerkelijke uitvoering, vanaf 1 januari 2022 zal blijken of alles klopt. De statushouders waarop de nieuwe wet van toepassing gaat zijn stromen het komend jaar druppelsgewijs in. Dit geeft ons als gemeente de ruimte daar waar nodig bij te schakelen. Per 1 januari 2022 is het basisproces inburgering ingericht. Komend jaar zullen we dit proces verder doorontwikkelen om tot een optimaal inburgeringsproces te komen.

Een tweede kanttekening is dat de instroom van statushouders fluctueert. Elk halfjaar krijgen we als gemeenten een taakstelling van aantal te huisvesten statushouders. Deze taakstelling is afhankelijk van instroom in Nederland. Van de statushouders die we op basis van deze taakstelling moeten huisvesten is op voorhand niet duidelijk welke route zij gaan volgen. Dit vormt een onzekerheid als het gaat om het organiseren van groepsgewijs aanbod.

Dit tweede punt leidt ook tot onzekerheid over de financiën. Bij de regionale voorbereiding is uitgegaan van een budgetneutrale uitvoering, op basis van de door het Rijk beschikbaar gestelde middelen. Vanuit dit uitgangspunt zijn de afspraken met de uitvoeringspartijen vormgegeven. Hierbij is ook uitgegaan van een verdeling van statushouders op de verschillende routes, op basis van de instroom afgelopen jaren. Mocht deze verdeling anders uitvallen in de praktijk, dan kan dat financiële consequenties hebben. Dit is overigens ook landelijk een punt van aandacht.

Tenslotte zullen we komende jaren nog te maken hebben met mensen die vallen onder de huidige inburgeringswet uit 2013. Deze groep wordt ook wel de 'ondertussengroep' genoemd. Zij zijn nog zelf verantwoordelijk voor de vormgeving van hun inburgeringsproces. Dit kan mogelijk verstoord worden door de afspraken met uitvoeringspartners in kader van de nieuwe wet. De consequenties voor deze groep worden momenteel in beeld gebracht, zodat we kunnen bepalen hoe we hiermee omgaan. Vanuit het Rijk zijn specifiek voor deze groep ook middelen ter beschikking gesteld.

### **We ontwikkelen de uitvoering nog verder door**

Zoals aangegeven starten we per 1 januari 2022 met een basisuitvoering van de nieuwe Wet Inburgering 2021. Daarbij monitoren we scherp hoe de uitvoering verloopt en wat de resultaten zijn. Waar nodig zullen we bijschakelen, dit is ook zo afgesproken met de uitvoeringspartners. In de loop van 2022 zullen we u in een regionale raadsbijeenkomst bijpraten over de uitvoering van de nieuwe wet en de ervaringen tot dan toe.

### **Bijlagen**

#### 1. Begrippenlijst

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders,  
gemeentesecretaris van Laarbeek



J.W.M. van de Ven

de burgemeester van Laarbeek



F.L.J. van der Meijden

## Bijlage 1 Begrippenlijst

**(Asiel)statushouder:** Een asielzoeker die als vluchteling wordt erkend, krijgt de asielstatus. Hij/zij wordt ook wel statushouder of vergunninghouder genoemd (betekenen hetzelfde). Statushouders hebben een verblijfsvergunning en mogen een opleiding volgen en werken in Nederland.

**Gezinsmigranten:** Gezinsmigranten zijn onder te verdelen in gezinsherenigers en gezinsvormers.

Onder gezinshereniging wordt de vestiging in NL verstaan van personen uit gezinnen die al vóór de immigratie bestonden, waarbij één of meer gezinsleden bij gezinsleden gaan wonen die eerder naar NL zijn gekomen. Gezinsvorming betreft de vestiging in NL van personen die hier komen om te trouwen, een partnerschap af te sluiten, of te gaan samenwonen met een al in NL wonende partner. (moet korter geformuleerd worden, maar dit is mijn eerste input).

**Overige migranten:** geestelijk bedienaren, zoals imams, rabijnen en kloosterlingen, en vreemdelingen met een niet-tijdelijk humanitaire verblijfsstatus

**Nareiziger:** Nakomende familie van asielzoeker met verblijfsvergunning.